Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Т. ĆАРЕТА
представено на 4 юли 2024 година [1]

Дело C-370/23

Mesto Rimavská Sobota
срещу
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

(Преюдициално запитване, отправено от Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Върховен административен съд на Словашката република, Словакия)

„Преюдициално запитване — Околна среда — Регламент (ЕС) № 995/2010 — Дървен материал и изделия от дървен материал —Понятия „оператор“ и „пускане на пазара“

I. Въведение

1. Mesto Rimavská Sobota (град Римавска Собота, наричан по-нататък „жалбоподателят“) е община в долината на река в Slovenské rudohorie (Словашките Рудни планини) в Южна Словакия. Тя стопанисва общинска гора.

2. През юни 2018 г. жалбоподателят продава определено количество дървен материал на юридическо лице и впоследствие е глобен от компетентните органи за това, че не е въвел система за надлежна проверка, както се изисква от словашкия Закон за дървения материал [2], с който се прилага Регламент (ЕС) № 995/2010 (наричан по-нататък „Регламентът за дървения материал“) [3].

3. Обжалвайки тази глоба пред словашките съдилища, жалбоподателят твърди, наред с друго, че за целите на въпросната сделка той не действа като „оператор“ по смисъла на Регламента за дървения материал и следователно не следва да носи произтичащото от този регламент задължение за надлежна проверка.

[1] Език на оригиналния текст: английски.

[2] Zákon č. 113/2018 Z. z. o uvádzaní dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh a o zmene a doplnení zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (Закон № 113/2018 за пускането на дървен материал и изделия от дървен материал на вътрешния пазар и за изменение и допълнение на Закон № 280/2017 за подпомагането и субсидирането на земеделието и селските райони и за изменение на Закон № 292/2014 за съфинансирането от европейските структурни и инвестиционни фондове и за изменение и допълнение на някои закони) (наричан по-нататък „словашкият Закон за дървения материал“).

[3] Регламент на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал (ОВ L 295, 2010 г., стр. 23) (наричан по-нататък „Регламентът за дървения материал“).

II. Обстоятелства по делото и преюдициалните въпроси

4. На 11 юни 2018 г. жалбоподателят сключва договор с MK&MK Holz, s.r.o. (наричано по-нататък „купувачът“) за продажба на дървен материал.

5. Съгласно данните от националното дело при условията на този договор жалбоподателят е продал на купувача определено количество дървен материал (изразено в кубични метри). По силата на същия договор купувачът е следвало да „извърши“ дърводобива до 31 декември 2018 г. В договора са посочени и конкретните поземлени имоти (горска територия) в общинската гора на Rimavská Sobota, в които е трябвало да се извърши дърводобивът. Служителите на жалбоподателя е следвало да упражнят надзор над сечта на дърветата от купувача и да измерят добитите количества, за да гарантират пълното изпълнение на условията на договора. В замяна на получаването на договореното количество дървен материал купувачът е трябвало да заплати на жалбоподателя фиксирана цена за кубичен метър дървен материал с включен ДДС.

6. Според запитващата юрисдикция жалбоподателят по подобен начин е продавал и на физически лица дървен материал за горене[4].

7. С решението си от 25 юни 2019 г., взето въз основа на предходното решение на Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia (Словашки инспекторат по горите и дърводобива), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Министерство на земеделието и развитието на селските райони на Словашката република) установява, че жалбоподателят е извършил административно нарушение по словашкия Закон за дървения материал, като в качеството си на „оператор“ не е поддържал система за надлежна проверка, целяща да попречи на пускането за пръв път на вътрешния пазар на незаконно добит дървен материал или изделия от дървен материал. Министерството налага глоба в размер на 2 000 евро.

8. Жалбоподателят оспорва тази глоба пред Krajský súd v Banskej Bystrici (Окръжен съд Банска Бистрица, Словакия). Този съд отхвърля жалбата.

9. При обжалването пред Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Върховен административен съд на Словашката република, Словакия, наричан по-нататък „запитващата юрисдикция“) жалбоподателят твърди, че не е „оператор“ по смисъла на Регламента за дървения материал.

10. Определението за „оператор“ е дадено в член 2, буква в) от Регламента за дървения материал, според който „оператор“ означава всяко физическо или юридическо лице, което пуска на пазара дървен материал или изделия от дървен материал.

11. В член 2, буква б) от Регламента за дървения материал също така се определя, че „пускане на пазара“ означава доставка с всякакви средства, независимо от използваната техника на продажба, на дървен материал или изделия от дървен материал за пръв път на вътрешния пазар с цел дистрибуция или употреба в процеса на търговска дейност, срещу заплащане или безплатно.

[4] Трябва все пак да добавя, че не разполагаме с никаква информация относно такива сделки освен ограниченото обяснение за съществуването им в определението на запитващата юрисдикция.

12. В това отношение жалбоподателят твърди, че съгласно условията на договора купувачът е този, който „пуска за пръв път на пазара изделия от дървен материал“, тъй като той е този, който добива въпросния дървен материал. Следователно именно купувачът, а не жалбоподателят е този, който действа като „оператор“ за този конкретен вид сделка и следователно е носител на задължението за надлежна проверка по Регламента за дървения материал. Въз основа на това жалбоподателят твърди, че не може да бъде упрекнат за липсата на установена система за надлежна проверка.

13. Министерството счита, че тъй като е продал дървен материал директно на трето лице, без обаче да прехвърли всички свързани с качеството на горски стопанин права съгласно словашкото право, жалбоподателят самостоятелно е носител на задължението да води специфичните регистри за прилагане на система за надлежна проверка, изисквани от изменения Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch (Закон № 326/2005 за горите).

14. При тази фактическа и правна обстановка Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Върховен административен съд на Словашката република) решава да спре производството и да отправи до Съда на Европейския съюз следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 2, буква б) от Регламент [№ 995/2010] да се тълкува в смисъл, че пускане на дървен материал на пазара е и продажбата на необработен дървен материал или на дърва за горене по смисъла на приложение № 1 към Регламента срещу възнаграждение, ако по силата на договора този дървен материал се добива от купувача съгласно инструкциите на продавача и под негов надзор?“.

15. Писмени становища са представени от унгарското и словашкото правителство, както и от Европейската комисия. Последните две страни излагат и устни становища по време на съдебното заседание, проведено на 15 май 2024 г.

III. Анализ

16. Заключението ми е структурирано по следния начин. Най-напред ще изразя позиция по опасенията на словашкото правителство, свързани с допустимостта на настоящата жалба (A). След това ще се спра на тълкуването, поискано от запитващата юрисдикция (B). Във връзка с това ще представя накратко системата, установена с Регламента за дървения материал (B.1), преди да обясня защо при вида на разглежданото в настоящото дело споразумение считам, че жалбоподателят има качеството на „оператор“ (B.2).

A. Допустимост

17. Словашкото правителство изразява съмнения относно допустимостта на преюдициалното запитване. То счита, че въпросът, както е формулиран от запитващата юрисдикция, изисква от Съда *да приложи* Регламента за дървения материал към фактите, разглеждани в главното производство. Въпреки това словашкото правителство не предлага на Съда да приеме настоящото преюдициално запитване за недопустимо. Вместо това то предлага въпросът да се преформулира, така че да се постави по-общо въпросът за *тълкуването* на Регламента за дървения материал.

18. Не съм убеден, че въпросът, както е поставен, се нуждае от нова формулировка. Както е зададен на Съда, този въпрос вече е съобразен с предвиденото в член 267, първа алинея ДФЕС разделение на задачите между *тълкуването* на правото на Съюза (което в крайна сметка е предоставено на Съда) и *прилагането* на същия правен акт (което е задача на националните юрисдикции).

19. Следователно на въпроса може да се отговори, така както е формулиран, макар че полезният отговор на запитващата юрисдикция, както ще бъде показано, предполага допълнително тълкуване на други части от Регламента за дървения материал, а не само на член 2, буква б) от него.

Б. По същество

1. Разглеждане на Регламента за дървения материал в неговия контекст

20. В Плана за действие за прилагане на законодателството в областта на горите, управление и търговия (Forest Law Enforcement, Governance and Trade, наричан по-нататък „FLEGT“) от 2003 г.[5] „нарастващият проблем с незаконната сеч и свързаната с нея търговия“ е признат за един от приоритетите на Европейската комисия[6].

21. С цел намаляване на незаконната сеч и производството на дървен материал и свързаните с тях обезлесяване и деградация на горите Планът за действие FLEGT доведе до два ключови законодателни акта: Регламента FLEGT[7] и Регламента за дървения материал.

22. Регламентът FLEGT урежда вноса на дървен материал и изделия от дървен материал в Европейския съюз от държави, с които Европейският съюз е сключил специфични видове споразумения за партньорство[8]. За тази цел той въвежда система от „разрешителни FLEGT“. По същество това са административни удостоверения, издавани от

[5] Вж. Съобщение на Комисията до Съвета и Европейския парламент, „Прилагане на законодателството в областта на горите, управление и търговия (FLEGT)“, Предложение за план за действие на ЕС (COM(2003) 251 окончателен) (наричан по-нататък „Планът за действие FLEGT“).

[6] Вж. Плана за действие FLEGT, стр. 3.

[7] Вж. Регламент на Съвета от 20 декември 2005 година за установяването на схема на разрешителни FLEGT за вноса на дървесина в Европейската общност (ОВ L 347, 2005 г. стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 44, стр. 33) (наричан по-нататък „Регламентът FLEGT“). Подробни мерки за прилагането на Регламента FLEGT са определени в Регламент (ЕО) № 1024/2008 на Комисията от 17 октомври 2008 година за определяне на подробни мерки за прилагане на Регламент (ЕО) № 2173/2005 на Съвета за установяването на схема на разрешителни FLEGT за вноса на дървесина в Европейската общност (ОВ L 277, 2008 г., стр. 23).

[8] Към момента на писането на настоящото заключение единственото влязло в сила споразумение за доброволно партньорство е с Република Индонезия; вж. Споразумение за доброволно партньорство между Европейския съюз и Република Индонезия относно прилагането на законодателството в областта на горите, управлението и търговията с продукти от дървен материал за Европейския съюз (ОВ L 150, 2014 г., стр. 252). Редица споразумения с други трети държави, въпреки че вече са сключени, все още не са влезли в сила: вж. например Споразумение за доброволно партньорство между Европейския съюз и Република Камерун относно прилагане на законодателството в областта на горите, управлението и търговията с дървен материал и изделия от дървен материал, внасяни в Европейския съюз (FLEGT) (ОВ L 92, 2011 г., стр. 4) и Споразумение за доброволно партньорство между Европейския съюз и Република Конго относно прилагане на законодателството в областта на горите, управлението и търговията с дървен материал и изделия от дървен материал, внасяни в Европейския съюз (FLEGT) (ОВ L 92, 2011 г., стр. 127). Споразумението за доброволно партньорство между Европейската общност и Република Гана за прилагане на законодателството в областта на горите, управлението и търговията с изделия от дървен материал в Общността (ОВ L 70, 2010 г., стр. 3), което също не е влязло в сила, изглежда, е в напреднал етап на преговори относно прилагането си; вж. VPA Africa-Latin America, „Ghana and the EU advance towards FLEGT licensing in their joint effort to combat trade in illegal timber“ (Гана и Европейският съюз напредват по отношение на разрешителни FLEGT в съвместните си усилия за борба с търговията с незаконен дървен материал), достъпно на адрес:
https://flegtvpafacility.org/ghana-eu-advance-toward-flegt-licensing-joint-effort-combat-trade-illegal-timber/.

компетентните органи на страната партньор, с които вносителят на дървен материал и изделия от дървен материал в Съюза може да удостовери, че изделията, които иска да пусне на вътрешния пазар, са добити в съответствие с приложимото национално законодателство на страната партньор. С други думи, разрешителните FLEGT удостоверяват, че внесените изделия са „законно произведени“ [9].

23. Регламентът за дървения материал е много по-широк акт. Той влезе в сила на 2 декември 2010 г. и започна да се прилага от 3 март 2013 г. [10].

24. Той урежда пускането на вътрешния пазар на *всички видове* дървен материал и изделия от дървен материал, попадащи в неговия обхват [11], независимо дали са произведени в Европейския съюз или не и независимо дали въпросният дървен материал и изделия от дървен материал са внесени от държава партньор по FLEGT.

25. Регламентът за дървения материал не се бори с незаконната сеч като такава, а има за цел да възпрепятства подобни практики, като регулира пазара за търговия с добития дървен материал и изделия от дървен материал в Европейския съюз [12].

26. За тази цел Регламентът налага на „операторите“ две хоризонтални задължения [13].

[9] Вж. член 1, параграфи 1 и 2, член 2, параграф 10 и член 4, параграф 1 от Регламента FLEGT и съображения 3, 6 и 7 от него.

[10] От 30 декември 2024 г. Регламентът за дървения материал ще бъде отменен и постепенно заменен с Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 година за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 995/2010 (ОВ L 150, 2023 г., стр. 206; наричан по-нататък „Регламентът за обезлесяването“). Този регламент беше приет, след като „проверката на пригодността“ през 2021 г. показа, наред с друго, че Регламентът за дървения материал не е постигнал целите си да предотврати пускането на вътрешния пазар на незаконно добит дървен материал (вж. Commission Staff Working Document — Fitness check on Regulation (EU) No 995/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 laying down the obligations of operators who place timber and timber products on the market (the EU Timber Regulation) and on Regulation (EC) No 2173/2005 of 20 December 2005 on the establishment of a FLEGT licensing scheme for imports of timber into the European Community (FLEGT Regulation) [Работен документ на службите на Комисията — Проверка за пригодност на Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал (Регламент на Съюза за дървения материал) и на Регламент (ЕО) № 2173/2005 на Съвета от 20 декември 2005 година за установяването на схема на разрешителни FLEGT за вноса на дървесина в Европейската общност (Регламент FLEGT)] (SWD(2021) 328 final). Регламентът за обезлесяването определя обща забрана за пускане на пазара, включително за износ от Европейския съюз, на продукти, които съдържат, били са хранени или са произведени при използване на определени стоки, включително месо от едър рогат добитък (говеждо месо), кожа, какаово масло, шоколад, избрани производни на основата на палмово масло, мебели, печатна хартия и шперплат, освен ако е доказано, че тези продукти не са свързани с обезлесяване и че отговарят на други материални и формални изисквания (вж. член 1, параграф 1, член 2, параграф 1 и член 3 от Регламента за обезлесяването). Подобна инициатива напредва и в Съединените щати (вж. внесения на 1 декември 2023 г. законопроект, озаглавен Fostering Overseas Rule of law and Environmentally Sound Trade Act of 2023, достъпен на адрес: https://www.congress.gov/bill/118th-congress/senate-bill/3371/text), и е осъществена в Обединеното кралство (вж. въвеждането на 12 декември 2023 г. на Schedule 17 в Environment Act от 2021 г., достъпен на адрес: https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2021/30/schedule/17/enacted).

[11] Материалният обхват на Регламента за дървения материал е предвиден в член 2, буква а) от него и в приложението към него. За целите на настоящото дело е безспорно, че въпросните изделия попадат в обхвата на приложението.

[12] Всъщност регулирането на това какво е „незаконна сеч“, е предоставено на държавите членки и третите държави (включително страните партньори), от които произхождат дървесината и изделията от дървесина, попадащи в обхвата на Регламента за дървения материал. Вж. член 2, букви е) и ж) от Регламента за дървения материал.

[13] За пълнота на изложението следва да подчертая, че съществуват и задължения за „търговци“, които в член 2, буква г) от Регламента за дървения материал са определени като „физическо или юридическо лице, което в процеса на търговска дейност продава или купува на вътрешния пазар дървен материал или изделия от дървен материал, които вече са пуснати на вътрешния пазар“. Съгласно член 5 от Регламента търговците имат задължението да проследяват въпросния дървен материал и изделия от дървен материал, т.е. те трябва да могат да посочат лицата, които са *им доставили* съответния дървен материал или изделия от дървен материал, както и лицата, на които *те са доставили* такива изделия.

27. Първото задължение на тази група е забраната за пускане на пазара за пръв път на незаконно добит дървен материал или на изделия, получени от такъв дървен материал [14]. Второто такова задължение е използването на система за надлежна проверка преди пускането на пазара за пръв път на дървен материал или изделия от дървен материал [15].

28. Такава система за надлежна проверка, която може да бъде разработена или от самите оператори, или от организация за мониторинг [16], трябва да съдържа три елемента: първо, мерки и процедури, предназначени за проследяване на произхода и законността на дървения материал и изделията от дървен материал [17]; второ, процедури за оценка на риска, позволяващи анализ и оценка на рисковете от пускане на пазара на незаконно добит дървен материал и изделия от дървен материал [18]; и трето, в случаите, когато установените рискове не са незначителни, мерки за ограничаване на риска, които са подходящи и пропорционални за ефективното ограничаване на тези рискове [19].

2. Кой е „операторът“ в настоящия случай?

29. Запитващата юрисдикция по същество иска тълкуване на понятието „оператор“, за да се произнесе дали глобата е правилно наложена на жалбоподателя за това, че не е въвел система за надлежна проверка.

30. Съгласно член 4, параграф 2 от Регламента за дървения материал само „операторите“ са носители на наложеното с него задължение за надлежна проверка [20].

31. Това задължение се налага, за да се осигури възможност за разумно проследяване на дървения материал и изделията от дървен материал, които се пускат на вътрешния пазар [21], и по този начин да се допринесе за предотвратяване на търговията с незаконно добит дървен материал.

[14] Вж. член 4, параграф 1 от Регламента за дървения материал във връзка със съображение 12 от него. Вж. като цяло за тази забрана *Geraets*, D., B. Natens. Governing through trade in compliance with WTO law: a case study of the European Union Timber Regulation. — In: Wouters, J., Marx, A., Geraets, D., Natens, B. (eds.). Global Governance through Trade. Cheltenham: Edward Elgar, 2015.

[15] Вж. член 4, параграф 2 от Регламента за дървения материал във връзка със съображение 16 от него.

[16] Вж. член 8 от Регламента за дървения материал. Доколкото ми е известно, общо 12 организации за мониторинг са признати от Комисията като отговарящи на изискванията, посочени в член 8, параграф 2 от Регламента за дървения материал, за да работят като „организации за мониторинг“. Вж. публикация съгласно член 9 от Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал (ОВ C 384, 2015 г., стр. 4).

[17] Вж. член 6, параграф 1, буква а) и съображение 17 от Регламента за дървения материал.

[18] Вж. член 6, параграф 1, буква б) и съображения 16 и 17 от Регламента за дървения материал.

[19] Вж. член 6, параграф 1, буква в) и съображения 16 и 17 от Регламента за дървения материал.

[20] В член 4, параграф 2 от Регламента за дървения материал се предвижда, че „[о]ператорите извършват надлежна проверка, когато пускат на пазара дървен материал или изделия от дървен материал. За тази цел те използват рамка от процедури и мерки, наричана по-долу „система за надлежна проверка“, която е предвидена в член 6“. От своя страна член 6 от същия регламент в съответната си част гласи, че „[с]истемата за надлежна проверка, посочена в член 4, параграф 2, съдържа следните елементи: […] б) процедури за оценка на риска, даващи на оператора възможност да анализира и извършва оценка на риска от пускане на пазара на незаконно добит дървен материал или на изделия от такъв дървен материал. В рамките на тези процедури се взема предвид информацията, посочена в буква а), както и съответните критерии за оценка на риска, включително: – осигуряването на съответствие с приложимото законодателство, което може да включва системи за сертифициране или други проверени системи на трети лица, при които се оценява съответствието с приложимото законодателство, – разпространението на незаконния добив на конкретни дървесни видове, – разпространението на незаконния дърводобив или незаконните практики в държавата на дърводобив и/или поднационален регион на дърводобив, в който е добит дървеният материал, включително отчитане на случаите на разпространение на въоръжен конфликт […]“.

[21] Трябва да подчертая думата „разумно“ в този контекст, тъй като, както е посочено в съображение 15 от Регламента за дървения материал, целта на проследяването на дървения материал и изделията от дървен материал е същевременно да се избегне създаването на ненужна административна тежест за участниците на пазара.

32. Това задължение също така отразява целта на Регламента за дървения материал, която съгласно съображение 31 от него представлява борбата срещу незаконната сеч и свързаната с нея търговия. Именно с тази цел Регламентът за дървения материал налага специфични задължения на „операторите“ и „търговците“ [22].

33. Въпреки това наложените на „операторите“ задължения са различни от тези, наложени на „търговците“. Докато „търговците“ имат задължението за посочване на лицата, които са им доставили дървен материал или изделия от дървен материал, и лицата, на които са доставили такива изделия, когато е приложимо [23], „операторите“ имат задължението за надлежна проверка [24].

34. Съвместен прочит на член 2, буква б) и член 2, буква в) от Регламента за дървения материал показва, че „оператор“ е лицето, което доставя дървен материал или изделия от дървен материал *за пръв път* на вътрешния пазар с цел дистрибуция или употреба в процеса на търговска дейност, срещу заплащане или безплатно.

35. Следователно за целите на Регламента за дървения материал „операторът“ се различава от „търговеца“ не по това, че доставя дървен материал или изделия от дървен материал на вътрешния пазар — и двете лица го правят. Отличителната характеристика е, че „операторът“ е лицето, което е *първото* във веригата на доставка на дървен материал и изделия от дървен материал на вътрешния пазар, докато търговците продават или купуват дървен материал или изделия от дървен материал, които *вече* са пуснати на вътрешния пазар.

36. От това следва, че решаващият елемент за определяне на това кой е „оператор“ по смисъла на Регламента за дървения материал, е моментът, в който във веригата на търговия с дървен материал и изделия от дървен материал тези изделия се пускат за пръв път на вътрешния пазар.

37. В това отношение можем да направим разграничение между две ситуации: едната, при която дървеният материал и изделията от дървен материал произхождат от намиращи се в трета държава неотсечени дървета и след това се внасят в Европейския съюз и се пускат на вътрешния пазар (като необработен дървен материал или изделия от него), и другата, при която дървеният материал и изделията от дървен материал се произвеждат от намиращи се в Европейския съюз неотсечени дървета и се пускат на вътрешния пазар.

38. Като се има предвид, че първото пускане на пазара при първата категория се извършва в момента на допускане за свободно обращение от националните митнически органи, в този контекст вносителят на дървен материал и изделия от дървен материал от трети държави е този, който действа като „оператор“ по смисъла на член 4, параграф 2 от Регламента за дървения материал.

[22] Понятието „търговец“ е определено в член 2, буква г) от Регламента за дървения материал като „всяко физическо или юридическо лице, което в процеса на търговска дейност продава или купува на вътрешния пазар дървен материал или изделия от дървен материал, които вече са пуснати на вътрешния пазар“.

[23] Вж. член 5 от Регламента за дървения материал.

[24] Задължението за надлежна проверка не се налага на „търговците“, които са определени в член 2, буква г) от Регламента за дървения материал като „всяко физическо или юридическо лице, което в процеса на търговска дейност продава или купува на вътрешния пазар дървен материал или изделия от дървен материал, които вече са пуснати на вътрешния пазар“.

39. Следователно *вносителят* е този, който трябва да изпълни задължението за надлежна проверка, наложено на „операторите“. Изборът на законодателя на Съюза да наложи задължението за надлежна проверка на вносителя, е логичен, тъй като вносителят е първото лице, на което правото на Съюза може пряко да наложи задължения, когато въпросният дървен материал или изделия от дървен материал произхождат от държава извън Европейския съюз [25].

40. Ако обаче, както е в разглеждания случай, дърветата, които се превръщат в дървен материал и изделия от дървен материал и чийто незаконен добив в крайна сметка Регламентът за дървения материал цели да предотврати, се намират в Европейския съюз, веригата на търговия с дървен материал (или изделия от дървен материал) започва с отсичането на тези дървета в държава членка.

41. В този случай „операторът“ е лицето, което се разпорежда с тези дървета в рамките на предоставено му от националното право правомощие.

42. Съответно само това лице може да установи в рамките на системата за надлежна проверка по член 4, параграф 2 от Регламента за дървения материал, че пуснатите по този начин в обращение изделия са „законно добити“ (т.е. добити в съответствие с приложимото национално законодателство, както е предвидено в член 2, буква е) от посочения регламент).

43. Това ме води до настоящия случай. От преписката по делото става ясно, че жалбоподателят, за който словашкото правителство потвърди по време на съдебното заседание, че има право да действа като горски стопанин съгласно словашкото законодателство, е продал определено количество дървен материал на купувача. Този дървен материал е трябвало да бъде добит, тъй като въпросните дървета все още не са били отсечени. Следователно договорът за въпросните количества дървен материал има за последица пускане за пръв път на вътрешния пазар на продукти, попадащи в приложното поле на Регламента за дървения материал, тъй като именно от този момент започва търговската верига за въпросния дървен материал. Следователно жалбоподателят е действал като „оператор“ по тази конкретна сделка и е бил длъжен да въведе и използва системата за надлежна проверка по член 4, параграф 2 от Регламента за дървения материал. В крайна сметка жалбоподателят е единственото лице, което може правно да установи, че пускането на пазара за пръв път на въпросните изделия е извършено в съответствие с приложимото словашко законодателство.

44. За определянето на „оператор“ е без значение кой физически е отсякъл въпросните дървета. Тъй като само „операторът“ може да изпълни задължението за надлежна проверка по потвърждаване на законосъобразността на получения добив, възлагането на действието по отсичане на дърветата на трето лице не може да освободи жалбоподателя от задължението му за надлежна проверка, наложено му с член 4, параграф 2 от Регламента за дървения материал.

[25] Очевидно е, че внесеният дървен материал или изделия от дървен материал може вече да са били в обращение извън вътрешния пазар от известно време, като вероятно са преминали през множество етапи на преработка, така че моментът на вноса може да е отдалечен от момента, в който въпросните дървета са били отсечени за пръв път. Въпреки това, преди дървеният материал или изделията от дървен материал да бъдат внесени в Европейския съюз, законодателят на Съюза не е компетентен да влияе върху търговията с такъв дървен материал и изделия от дървен материал чрез вътрешно регулиране.

45. Обратното би означавало, че пускането на пазара на дървен материал или изделия от дървен материал може да бъде отделено от задължението да се гарантира законността на въпросния добив, произтичащо от член 4, параграф 2 от Регламента за дървения материал. От своя страна това създава риск да доведе до пускане на вътрешния пазар на дървен материал и изделия от дървен материал, без лицето, което удостоверява или е отговорно за това, да е в състояние да удостовери законността на добива им в съответствие със своите задължения [26].

46. В контекста на настоящия случай купувачът би могъл да стане „оператор“ само ако жалбоподателят продаде или прехвърли правата за стопанисване на дърветата преди тяхната сеч. Само при този сценарий решението за отсичане на дърветата и пускането на пазара на получения дървен материал или изделия от дървен материал би било взето от купувача [27]. Стига да бъде потвърдено от запитващата юрисдикция, това обаче не изглежда да е било договорено в настоящия случай.

47. В заключение, при фактическите обстоятелства на разглеждания случай жалбоподателят е действал като „оператор“. Следователно именно той е трябвало да разполага със система за надлежна проверка, за да осигури, по-специално, спазването на приложимото словашко законодателство.

IV. Заключение

48. С оглед на гореизложеното предлагам на Съда да отговори на преюдициалния въпрос, отправен от Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Върховен административен съд на Словашката република, Словакия), по следния начин:

„Понятието „пускане на пазара“, съдържащо се в член 2, буква б) от Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал,

трябва да се тълкува в смисъл, че

[26] По време на съдебното заседание беше обсъдено кой би бил „операторът“ при хипотетичен сценарий, при който дадено лице отсича дърво без разрешение, за да продаде получения дървен материал или изделия от дървен материал на вътрешния пазар. При този сценарий дали горският стопанин, или „крадецът на дървен материал“ е „оператор“ по смисъла на член 2, буква в) от Регламента за дървения материал? Това най-вероятно не е сценарият, който законодателят е предвидил при приемането на Регламента за дървения материал. Въпреки това, тъй като такава ситуация, разбира се, може да възникне на практика, по мое мнение и в съответствие с позицията на словашкото правителство все пак горският стопанин, а не „крадецът на дървесина“ ще има качеството на „оператор“ за целите на Регламента за дървения материал. Това е така, защото само той е в състояние да осигури законността на дейността по дърводобив и по този начин да изпълни задължението за надлежна проверка съгласно член 4, параграф 2 от Регламента за дървения материал. От друга страна, „крадецът на дървен материал“ никога не би могъл да изпълни това задължение и следователно не би могъл да започне търговската верига на вътрешния пазар, която Регламентът за дървения материал цели да регулира. Задължението за надлежна проверка би било изпълнено при такъв сценарий, ако горският стопанин въведе в своята система за надлежна проверка, по-специално, описание на незаконно отсечените дървета, заедно с оценка, че съществува риск откраднатият дървен материал да бъде незаконно пуснат на вътрешния пазар.

[27] Това, изглежда, е и ситуацията, която Комисията е имала предвид в сценарий 10a от Известие на Комисията от 12 февруари 2016 г., Указателен документ относно Регламента на ЕС за дървесината (C(2016) 755 final, стр. 18 и 19). В съответната част този документ гласи следното: „[При сценарии 10 и 10a се изтъква фактът, че неотсечените дървета (standing trees) не попадат в обхвата на Регламента. В зависимост от конкретните договорни споразумения „оператор“ би могъл да бъде или собственикът на гори, или дружеството, което има право да добива дървесина за разпространение или използване в рамките на собствената му стопанска дейност.] […] Собственик на гори Z продава на дружество A правото на добив на неотсечени дървета от недвижимите имоти на Z за разпространение или използване в рамките на стопанската дейност на A. Дружество A става оператор в момента, когато добива дървесината за разпространение или използване в рамките на собствената си стопанска дейност“.

обхваща продажбата срещу възнаграждение на необработен дървен материал или дърва за горене по смисъла на приложение № 1 към посочения регламент, ако по силата на договор добивът на въпросния дървен материал от купувача се извършва съгласно инструкциите на продавача и под негов надзор“.